

## Аналітико-прогностичний етап формування здатності магістрантів музичного мистецтва до творчої самореалізації у практичній діяльності

У статті розглянуті питання формування здатності магістрантів музичного мистецтва до творчої самореалізації у практичній діяльності на аналітико-прогностичному етапі експериментальної роботи. Формування здатності магістрантів музичного мистецтва до творчої самореалізації відбувалось завдяки методам, які націлені на самостійну роботу, а саме: метод аналогії і контрасту, взаємоконтролю у парах, аналітичний метод, метод самостійного опрацювання даних, метод доведення і спростування ідеї, метод поліваріантного вирішення навчального завдання, пошуковий метод, вирішення проблемних ситуацій, метод фокальних об'єктів, творчий пошук, метод створення екранно-звукового видовища, метод творчого перетворення даних, метод варіативного вирішення навчального завдання, метод навчальних дискусій, тощо. На аналітико-прогностичному етапі формувального експерименту була проведена робота, яка уможливила залучення магістрантів музичного мистецтва до творчої роботи з даними, набуття вміння цільового створення презентації з урахуванням шкільного віку учнів, а також особливостей навчальної програми «Музичне мистецтво».

**Ключові слова:** магістранти музичного мистецтва, творча самореалізація, практична діяльність, аналітико-прогностичний етап, експериментальна робота, методи навчання.

**Вступ.** Сучасні вимоги спрямовані на підготовку магістрантів музичного мистецтва до формування духовної культури в підростаючого покоління, збереження національної ідентичності в царинах музичної культури, педагогічної освіти та науки. Одним із дієвих інструментів виконання означених вимог є цілеспрямоване формування здатності студентів факультетів мистецтв до творчої самореалізації.

Проблема творчої самореалізації набуває ще більшої актуальності, коли йдеться про особистість майбутнього вчителя музичного мистецтва, адже саме він забезпечує формування інтелектуального потенціалу нації, сприяє вихованню особистості, здатної творчо й цілісно підходити до розв'язання завдань соціального та професійного змісту. Саме творча самореалізація може сприяти приходу в систему мистецької освіти мотивованих, зацікавлених у власній справі фахівців, а також забезпечити успішність входження майбутнього вчителя у світ діалогової педагогічної діяльності й взаємовідносин.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблему творчої самореалізації особистості розглянуто в багатьох працях з екзистенціально-гуманістичної філософії (В.Андрущенко, Г.Волинка, В.Лутай, Ж.Сартр, В.Шинкарук та ін.); гуманістичної психології (А.Маслоу, К.Роджерс, Г.Олпорт та ін.); у наукових роботах відомих психологів і педагогів (А.Алексюк, І.Бех, О.Вознюк, Г.Костюк, О.Киричук, Л.Левченко, О.Матвієнко, В.Моляко, М.Недашківська, Л.Пироженко, О.Пометун, С.Сисоєва, В.Сухомлинський, О.Цокур та ін.) [1; 4; 5; 6; 7; 8]. У дослідженнях цих науковців зосереджено увагу на умовах формування таких важливих складників творчої самореалізації майбутніх фахівців, як активність,

<sup>1</sup> Вей Лімін, УДУ імені Михайла Драгоманова, <https://orcid.org/0000-0002-4219-278X>

самостійність, ініціативність, самовдосконалення, тощо. Проблемою розробки сутнісних характеристик самореалізації майбутніх учителів опікувалися Ю.Афанасьєв, Н.Бібік, К.Завалко, А.Зайцева, Ю.Калугін, В.Орлов, Н.Сегеда, П.Харченко та ін. Питання підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до продуктивної діяльності розглядали А.Зайцева, Л.Гаврілова, А.Козир, О.Кузнецова, В.Лабунець, Л.Масол, О.Михайліченко, О.Олексюк, В.Орлов, Г.Падалка, Л.Паньків, Т.Пляченко, Г.Побережна, Є.Проворова, О.Ростовський, О.Рудницька, М.Ткач, В.Федоришин, О.Щолокова, Д.Юник та ін. [2; 3; 5; 9; 10; 11].

**Мета статті** полягає у розробці, теоретичному обґрунтуванні творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва в експериментальній роботі. Формування здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва передбачає свідоме розуміння змісту музично-педагогічної діяльності, вироблення установки на цілеспрямоване успішне музичне навчання.

**Виклад основного матеріалу.** Формування здатності до творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва на аналітично-прогностичному етапі здійснюється із використанням навчальних завдань, які передбачають інтерактивну творчу взаємодію вчителя та учнів. На експериментальному етапі навчальної роботи викладач залучає студентів до загального обговорення та обміну навчально-методичним матеріалом для подальшого його використання у музично-творчій діяльності. Залучаючи магістрантів до аналітично-творчої діяльності ми використали **аналітичний метод**. Цей метод передбачає опрацювання студентами творчого навчального завдання, постановку завдань і здійснення трансформації музичного матеріалу. Навчальна робота студентів за даним методом передбачала використання викладачем групової форми. Здійснення розподілу студентів на дві групи передбачало забезпечення їх навчальним творчим завданням, що поставало у створенні комплекту «Ілюстративного матеріалу» до певного семестру навчальної програми «Музичне мистецтво» для учнів загальноосвітньої школи. Необхідність створення такого комплекту обумовлюється специфікою вокально-хорової роботи на уроках музичного мистецтва, коли виникає необхідність декодування шкільної пісні іншими творами музичного мистецтва. На підготовчому етапі учасники кожної групи визначались із темою семестру, аналізували шкільний репертуар, який включено авторами. Також студенти поєднували шкільні пісні, які схожі за художньо-образним змістом, у групи. Для цього студенти опрацьовували кожен створену групу шкільних пісень. По черзі, учасники групи читали з листа шкільні пісні, та занотовували коротко художньо-образні характеристики пісні. Далі студенти розподіляли між собою пісні включені до списку кожної створеної групи пісень для здійснення самостійної роботи щодо підбору фрагментів музичних творів, за допомогою яких уможливилось би декодування кожної з пісень. Отже, завдяки введенню аналітичного методу до формуальної методики уможливилось залучення студентів до навчально-творчої роботи, що спрямована на підготовку магістрантами навченого навчального матеріалу для здійснення музично-педагогічної діяльності з учнями загальноосвітньої школи.

Як відомо, вчитель музичного мистецтва під час здійснення музично-естетичного розвитку учнів використовує потужні можливості творів музичного мистецтва для розробки музичних вікторин, музичних квестів, проведення позаурочної навчальної діяльності з учнями загальноосвітньої школи. Однак така діяльність потребує використання вчителем музичного мистецтва вміння щодо

вільного оперування музичним матеріалом. Розроблена нами методика включає модифікований метод Н. Шишкіної «**Взаємоконтроль у парах**» [8], який спрямований до набуття студентами вміння вільного оперування музичним матеріалом під час розробки навчального наочного матеріалу. Використання парної форми навчальної роботи студентів, передбачало спонукання викладачем студентів до співробітництва, взаємодії. Викладач залучаючи магістрантів до евристичної навчальної діяльності оголошував навчальне завдання для кожної партії, що поставало у розробці навчальної наочності для проведення зі школярами. Обов'язковим поставало використання: можливостей комп'ютеру і міжнародної мережі Інтернет; комп'ютерних технологій; комп'ютерних музичних програм; комп'ютерних музичних ігор для учнів загальноосвітньої школи. Розподіляючи між собою ролі під час самостійної навчальної роботи в парі студенти опрацьовували разом дані, розробляли навчальну наочність. Отже, цей метод сприяє залученню студентів до свідомого пошуку даних, їх опрацювання з навчальною метою, а також до оперування музичним матеріалом.

Виходячи з того, що вокально-хорова робота вчителя музичного мистецтва зі школярами на уроках передбачає ознайомлення їх із хоровими творами ми до експериментальної методики ввели **метод аналогії і контрасту** (В. Остроменський, О. Рудницька) [3]. Цей метод передбачає залучення магістрантів музичного мистецтва до евристичної навчальної діяльності спрямованої до вироблення способів залучення школярів до активного слухання хорової музики. Викладач розподіляє студентів на дві групи. Перша група студентів здійснювала підбір музичних творів, які є схожими за визначеними показниками з метою формування у школярів уявлення про виражальні можливості хорового співу. Друга група студентів здійснювала підбір хорових творів, які є контрастними за стилем, жанром, музично-образними характеристиками для формування уявлення школярів про хорове мистецтво як різноманітне. На наступному етапі навчальної роботи студентів за даним методом викладач залучав їх до виготовлення навчальної наочності для розуміння учнями поданого звукового матеріалу для прослуховування з дотриманням принципу доступності. Далі викладач спонукав студентів до вироблення способів залучення учнів до активного слухання хорових творів. Учасники кожної групи представляли навчальний результат спільної діяльності. Отже, використання методу аналогії і контрасту передбачало залучення їх до групової навчальної діяльності спрямованої на набуття вміння щодо вільного оперування музичним матеріалом.

Для вироблення у магістрантів музичного мистецтва вміння визначати форми та методи вокально-хорової роботи зі школярами нами до експериментальної методики впроваджено **метод вирішення проблемних ситуацій**. Організація навчальної діяльності студентів передбачала використання групової форми навчання. Виходячи зі специфіки вокально-хорової роботи вчителя музичного мистецтва з учнями загальноосвітньої школи під час якої здійснюється розвиток музичних здібностей учнів, формування співацьких умінь, забезпечується набуття учнями знань, формується їх музичний смак ми розподілили студентів на три групи. Для учасників першої групи поставало необхідним підібрати форми та методи організації презентації нової шкільної пісні для вивчення. Викладачу слід нагадати студентам про необхідність активного залучення учнів до процесу презентації, що постає в активному пошуку даних, активному слуханні. Викладач спрямовував

студентів забезпечуючи їх нотним матеріалом шкільних пісень, які школярі мають вивчити за певний семестр. Учасники другої групи отримували навчальне завдання щодо підбору навчальних методів і форм залучення школярів до співу вокально-хорових вправ. Викладач забезпечував студентів цієї групи нотним матеріалом пісень. Слід відзначити, що всі створені групи отримували однакову кількість шкільних пісень для навчальної роботи. Учасники другої групи опрацьовували певні шкільні пісні, та розробляли вокально-хорові вправи. До того ж, необхідним для учасників даної групи поставав підбір навчальних методів і форм, які б сприяли ефективному засвоєнню учнями даних вокально-хорових вправ. Учасників третьої групи було забезпечено навчальним завданням щодо підбору навчальних методів і форм для організації художнього виконання учнями шкільних пісень на уроках музичного мистецтва. Викладач забезпечував студентів нотним матеріалом, і спонукав їх до використання можливостей всесвітньої мережі Інтернет і комп'ютеру. Заключний етап навчальної роботи студентів за даним методом передбачає представлення кожною групою результату із подальшим обговоренням.

Основою ефективною творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва постає пошукова спрямованість. З цією метою ми використовували **пошуковий метод**. Цей метод, як не імітаційний, передбачає створення моделі вокально-хорової діяльності вчителя музичного мистецтва з учнями загальноосвітньої школи в позаурочний час. Під час створення виїзного практичного заняття студенти враховували важливість діалогічної взаємодії зі школярами. Добір проблемного змісту позаурочного заняття зі школярами має здійснюватися з урахуванням вікових особливостей учнів, їх потреб, інтересів. Відшуковуючи потрібні дані студенти не тільки збагачують свої знання, але й розвивають певні професійні вміння. За даним методом викладач організовує самостійну роботу студентів. Кожен студент самостійно обирає пісню для опрацювання з учнями в позаурочний час. Викладач зауважує, що така самостійна робота є підготовкою до проведення виїзного практичного заняття з учнями, яких необхідно зацікавити вокально-хоровою роботою над піснею. Саме тому викладач радить студентам урізноманітнити цю роботу застосовуючи навчальні прийоми, методи й засоби, які спрямовані на активізацію учнів, і сприяли досягненню навчального результату. Під час самостійної роботи кожен студент заповнює бланк «План виїзного практичного заняття з учнями загальноосвітньої школи». Далі студенти демонструють отриманий навчальний результат, і викладач залучає їх до загального обговорення. Отже, навчальна робота студентів за даним методом уможливила створення умов для набуття вміння визначати форми та методи вокально-хорової роботи з учнями загальноосвітньої школи. Під час демонстрації кожним студентом розробленого плану решта аналізували, висували ідеї, обмінювались методичними напрацюваннями для подальшого використання в музично-педагогічній діяльності.

Подальше спрямування студентів до виявлення вміння визначати навчальні форми та методи вокально-хорової роботи зі школярами уможлилювалась **методом доведення і спростування ідеї**. Цей метод передбачає використання педагогічної технології колективно-групового навчання О. Пометун «Карусель» [7]. Викладач ставить перед студентами проблему, яка постає в підборі навчальних форм і методів вокально-хорової роботи вчителя музичного мистецтва з учнями шкільного віку над шкільною піснею. Використання педагогічної технології

«Карусель» передбачало одночасне опрацювання двох шкільних пісень із включенням усіх учасників в активну навчальну роботу. Викладач розподіляє студентів на дві команди, й кожну команду забезпечує нотним записом шкільної пісні. У створеній групі студенти разом визначають завдання вокально-хорової роботи. Далі викладач пропонує студентам утворити два кола. Внутрішнє коло нерухоме, і студенти сидять на стільцях обличчям до іншої команди учасники якої створюють зовнішнє коло, що є рухливим. За сигналом викладача учасники розпочинають спілкування для збирання інформації. Кожного разу за сигналом викладача учасники пересуваються на один стілець вправо для обговорення ідеї з новим партнером. Всі ідеї занотовуються, а далі викладач залучає учасників команд до обговорення ідеї щодо використання навчальних форм і методів у вокально-хоровій роботі над шкільною піснею. Опрацювання отриманих даних передбачало доведення учасниками команди доцільності використання отриманої ідеї, або у разі необхідності її спростування.

З метою залучення магістрантів музичного мистецтва до практичного використання фахових знань і вмінь у самостійній навчальній роботі до експериментальної методики включено **метод «Творчий пошук»**. Він передбачає залучення студентів до створення творчих завдань, які призначені для поза аудиторної самостійної роботи учнів. Кожен студент під час самостійної роботи заповнює бланк «План виконання самостійної навчальної діяльності за методом «Творчий пошук», до якого занотовується назва творчого завдання, навчальна мета й завдання, а також рекомендації вчителя щодо виконання творчого завдання. Поряд із тим, студенти мають враховувати те, що учні виконують ці творчі завдання із виявленням різного рівня вокально-хорового розвитку. Так, на початковому рівні учні виявляють лише репродуктивне відтворення, що передбачає спів пісні в караоке, вибір одного варіанту із запропонованого тощо. На розвинутому рівні учні здатні здійснювати доповнення до творчого продукту. Під час самостійної навчальної діяльності студенти створювали предметну інтернет-сторінку за допомогою комп'ютерної технології *Google classroom* до якої необхідно приєднати учнів та експортувати їм розроблені самостійно певні творчі завдання. Роль учнів виконувала решта студентів, які аналізували отримані дані за допомогою мережі Інтернет. Викладач залучав студентів до загального обговорення результатів самостійної навчальної роботи. Отже, залучення магістрантів музичного мистецтва до здійснення самостійної навчальної роботи за даним методом уможливило спрямування до творчої навчальної діяльності, що передбачало врахування різних рівнів вокально-хорового розвитку учнів, а також використання можливостей комп'ютерної технології *Google classroom*.

Вважаємо, що процес творчої самореалізації магістрантів музичного мистецтва взаємопов'язаний із розвитком їх інтелектуальних умінь. Сьогодні вчителю музичного мистецтва недостатньо володіти знаннями й вміннями з циклу вокально-хорових дисциплін, необхідні уміння опрацювати дані. З цією метою ми до експериментальної роботи ввели **метод фокальних об'єктів (Ч. Вайтинг)**, за яким студенти навчаються здійснювати поширення властивостей одного об'єкта на інші. Для навчальної роботи викладач пропонує студентам попрацювати над об'єктом, що постає як фокальний. Цим об'єктом обрано шкільну пісню з навчальної програми «Музичне мистецтво» для учнів загальноосвітньої школи. Під час обговорення студенти обирали декілька випадкових об'єктів, і склали список

ознак цих об'єктів. Викладач залучав студентів до перенесення ознак на фокальний об'єкт. Студенти висловлювали ідеї щодо здійснення незвичайних поєднань, розвивали ці ідеї з використанням вільних асоціацій. Викладач спрямовуючи їх до пошуку, а також до здійснення оцінки й відбору цікавих варіантів. Унаочнення певних варіантів здійснювалось за допомогою презентацій, що передбачає розподіл навчального матеріалу на великі смислові блоки. Це включає і можливість повторення даних із навчальною метою. Презентація за допомогою *Microsoft Power Point*, уможливує подання учням навчального матеріалу в певному порядку як систему опорних образів. Для використання динамічних елементів на слайдах викладач спрямовує студентів до використання таких програмних засобів як *MySlideShow*, *QuickSlideShow*. Для створення презентацій викладач використовує групову форму навчання, й розподіляє студентів на три групи. Перша група студентів має створити презентацію як навчальну наочність під час пояснення учителем музичного мистецтва нового матеріалу школярам. Це передбачало визначення студентами шкільного віку учнів, теми семестру, теми уроку, а також музичного матеріалу, що планувався на уроці музичного мистецтва. Учасники другої групи створювали презентацію як навчальну наочність для закріплення учнями навчального матеріалу. Фокальним об'єктом поставала шкільна пісня для розучування під час вокально-хорової роботи. Наступна група студентів створювала презентацію для повторення учнями шкільних пісень, які раніше вивчались на уроках музичного мистецтва. У слайдах бажано спрямовувати учнів до актуалізації знань, а також сприяти активізації учнів під час повторення.

Для спрямування магістрантів музичного мистецтва до творчої самореалізації вельми ефективним виявився **метод навчальних дискусій**. Студенти залучались до обговорення тем: «Роль хорового співу у вихованні сучасних учнів»; «Музично-творча діяльність учителя музичного мистецтва зі школярами»; «Підбір репертуару для дитячого вокально-хорового колективу»; «Види музично-творчих завдань для учнів шкільного віку». Відбувалось залучення магістрантів музичного мистецтва до дискусій, теми яких сприяють розумінню значення інноваційних технологій, їх використання під час вокальна ефективний вплив на їх музично-естетичний розвиток – «Інноваційні педагогічні технології у вокально-хоровому вихованні учнів», «Роль засобів мультимедіа у розвитку музичних здібностей школярів». «Навчальна гра як засіб формування вокально-хорових умінь школярів». Обговорення з магістрантами музичного мистецтва під час дискусійних питань щодо організації музично-творчої діяльності школярів, використання навчальних методів і форм для досягнення ефективного результату вокально-хорової роботи передбачало розгляд тем: «Зацікавлення учнів вокально-хоровою роботою»; «Інноваційні методи вокально-хорової роботи з учнями шкільного віку».

Зазначимо, що шкільний концерт для учнів загальноосвітньої школи в усталеній формі вже не є цікавим, і вчителю музичного мистецтва готуючи учнів до концертного виступу важливо вокально-хорову роботу проводити порівняно з постановочною роботою. Це передбачає використання відеоматеріалу під час звучання шкільної пісні, спонукання учнів до виявлення вміння щодо сценічної поведінки, робота з учнями, які виконують роль ведучих для того, щоб цікаво представити глядачам виконавців, підготувати їх до адекватного сприйняття пісні, використання ребусів, загадок, міні-вікторин тощо. Для набуття магістрантами музичного мистецтва уміння щодо організації позаурочної музично-творчої

діяльності школярів ми до експериментальної методики включили **метод створення екранно-звукового видовища**. Цей метод передбачає залучення студентів до колективного опрацювання навчального завдання, що постає у плануванні, розробці й демонстрації шкільного заходу інтерактивного характеру для учнів загальноосвітньої школи. Спочатку, викладач залучає студентів до обговорення тематики шкільного заходу, кількості музичних номерів включених до цього заходу. Цей метод передбачає залучення студентів до рольової гри. Виходячи з цього серед студентів одразу здійснюється відбір на роль «учнів-солістів», які мають зіграти фрагмент музичного твору на музичному інструменті, заспівати фрагмент шкільної пісні (3-4 учасника). Ці студенти відокремлюються для самостійної підготовки до виконання отриманого навчального завдання. Решта студентів розподіляються на сектори, а саме: «Сектор сценаристів»; «Інформаційний сектор». Навчальне завдання опрацьовується згідно визначеному навчальному часу. Викладач зауважує, що школярі як глядачі, під час прослуховування музичного твору мають побачити реальний образ цього об'єкта. Важливими під час планування екранно-звукового видовища постає побудова епізодів із використанням несподіванки, побудова загальної композиції.

Отже, у **висновках** доцільно зазначити, що використання вищезазначених методів уможливило залучення магістрантів музичного мистецтва до творчої роботи з даними, набуття вміння цільового створення презентації з урахуванням шкільного віку учнів, а також особливостей навчальної програми «Музичне мистецтво». Створений наочний навчальний матеріал студенти мають змогу використати у подальшій фаховій діяльності.

#### **Література:**

1. Вознюк О.В. (2012) Педагогічна синергетика: генеза, теорія і практика : Монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2012. 708 с.
2. Духовність особистості в системі мистецької освіти: зб. пр. наук. шк. д-ра пед. наук, проф. О.М. Олексюк.(2015) К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 192 с.
3. Мистецька освіта в Україні : теорія і практика (2010). Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 255 с.
4. Професійно-педагогічна освіта: сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку : Монографія. Авт. кол. О.А. Дубасенюк, О.Є.Антонова, С.С. Вітвицька, Н.Г.Сидорчук, О.М. Спірін, Н.В. Якса та ін. (2006). Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 316 с.
5. Трансдисциплінарний вимір підготовки фахівців мистецького профілю: колективна монографія, під заг. ред. А.Козир (2022), К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 377 с.
6. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура : монографія, за ред. В.Г. Кременя (2008), К.: Педагогічна думка. 472 с.
7. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. метод посіб. О.І. Пометун, Л. В. Пироженко.(2004). К.: Видавництво А. С. К., 2004. 192 с.
8. Шишкіна Н. О. (2003) Організація самостійної роботи студентів у процесі вивчення юридичних дисциплін у вищому навчальному педагогічному закладі: автореф. дис.... канд. пед. наук. Харків, 2003. 20 с.
9. Kozyr, A., Havrilova, L., Ishutina, O., Khvashchevska, O. & Chuhai, S. (2020). Analysis and Interpretation of Yuri Chugunov's Suite of Moods for Saxophone and Piano. OPUS – ANPPOM's Eletronic Journal. Vol 26, 2020. No 1. DOI: <http://dx.doi.org/10.20504/opus2020a2605>.
10. Taylor C. W. (1988) Various approaches and definitions of creativity. C. W. Taylor ; R. Sternberg (ed.) The nature of creativity. Cambridge : Cambr. Press, P. 99–126.
11. Tkach, M., Kozyr, A., Mymryk, M., Dubiuk, N., and Liming, W. (2023). General problems of higher music education, Ways of modernizing education and improving the research skills of young people, Youth Voice Journal Vol. II, 2023, pp. 59-70. ISBN (ONLINE): 978-1-911634-96-6

12. The Oxford English Dictionary. Second edition, prepared by J. A. Simpson and S. C. Wein. (1989). Vol. XIV. Oxford, P. 921.

#### **WEI LIMING.**

#### **Analytical and prognostic stage of forming the ability of master's students of musical art to creative self-realization in practical activities.**

The article examines the issues of forming the ability of master's students of musical art to creative self-realization in practical activities at the analytical-prognostic stage of experimental work. The formation of the ability of master's students of musical art to creative self-realization took place thanks to methods aimed at independent work, namely: the method of analogy and contrast, mutual control in pairs, the analytical method, the method of independent processing of data, the method of proving and refuting an idea, the method of multivariate solution of an educational task, search method, solving problem situations, method of focal objects, creative search, method of creating a screen-sound spectacle, method of creative transformation of data, method of variable solution of educational tasks, method of educational discussions, etc. At the analytical-prognostic stage of the formative experiment, work was carried out, which made it possible to involve the masters of musical art in creative work with data, to acquire the ability to create a targeted presentation taking into account the school age of the students, as well as the features of the "Musical Art" curriculum. Students can use the created visual educational material in further professional activities.

**Keywords:** master's students of musical art, creative self-realization, practical activity, analytical-prognostic stage, experimental work, teaching methods.

#### **References:**

1. Voznyuk O.V. Pedagogical synergy: genesis, theory and practice: Monograph. Zhytomyr: Ivan Franko State University Publishing House, 2012. 708 p.
2. Spirituality of the individual in the art education system: coll. of Sciences sh. Dr. Ped. Sciences, Prof. OHM. Oleksiuk Kyiv University named after B. Hrinchenko. K.: Kyiv. University named after B. Hrinchenko, 2015. 192 c.
3. Art education in Ukraine: theory and practice. Sumy: Sumy DPU named after A.S. Makarenko, 2010. 255 p.
4. Professional and pedagogical education: modern conceptual models and development trends: Monograph. Auth. number O.A. Dubaseniuk, O.E. Antonova, S.S. Vitvytska, N.G. Sydoruk, O.M. Spirin, N.V. Yaksa et al. In general ed. Prof. O.A. Dubasenyuk. Zhytomyr: Publication of ZhDU named after I. Franka, 2006, 316 p.
5. The transdisciplinary dimension of the training of artistic professionals: a collective monograph, under general ed. A. Kozyr. K.: NPU named after M.P. Dragomanov, 2022. 377 p.
6. The phenomenon of innovation: education, society, culture: monograph, edited by V.G. Flint. K.: Pedagogical thought. 2008. 472 p.
7. Modern lesson. Interactive learning technologies: Science. method of assistance O.I. Pometun, L. V. Pyrozhenko. Under the editorship O. I. Pometun. Kyiv: A. S. K. Publishing House, 2004. 192 p.
8. Shishkina N. O. Organization of independent work of students in the process of studying legal disciplines in a higher educational pedagogical institution: autoref. dis.... Ph.D. ped.. science: 13.00.04 N.O. Shishkin Kharkiv, 2003. 20 p.
9. Kozyr, A., Havrilova, L., Ishutina, O., Khvashchevska, O. & Chuhai, S. (2020). Analysis and Interpretation of Yuri Chugunov's Suite of Moods for Saxophone and Piano. OPUS – ANPPOM's Eletronic Journal. Vol 26, 2020. No 1. DOI: <http://dx.doi.org/10.20504/opus2020a2605>.
10. Taylor C. W. Various approaches and definitions of creativity. C. W. Taylor ; R. Sternberg (ed.) The nature of creativity. Cambridge : Cambr. Press, 1988. P. 99–126.
11. Tkach, M., Kozyr, A., Mymryk, M., Dubiuk, N., and Liming, W. (2023). General problems of higher music education, Ways of modernizing education and improving the research skills of young people, Youth Voice Journal Vol. II, 2023, pp. 59-70. ISBN (ONLINE): 978-1-911634-96-6, e-mail: YVJ@rj4allpublications.com.
12. The Oxford English Dictionary. Second edition, prepared by J. A. Simpson and S. C. Wein. Vol. XIV. Oxford, 1989. P. 921.